

יב א, ב וידבר יהוה אל-משה לאמר: שלח-לך אנשים ויתרו את-ארץ כנען עג שלח אשר-אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו ג כל נשיא בהם: וישלח אתם משה ממדבר פארן על-פי יהוה כלם ד אנשים ראשי בני-ישראל המה: ואלה שמותם למטה ראובן שמוע ה, ו בן-זכור: למטה שמעון שפט בן-חורי: למטה יהודה כלב בן-יפנה: ז, ח, ט למטה יששכר יגאל בן-יוסף: למטה אפרים הושע בן-נון: למטה י, יא בנימין פלטי בן-רפוא: למטה זבולן גדיאל בן-סודי: למטה יוסף למטה יב, יג מנשה גדי בן-סוסי: למטה דן עמיאל בן-גמלי: למטה אשר סתור יד, טו, טז בן-מיקאל: למטה נפתלי נחבי בן-ופסי: למטה גד גאואל בן-מכי: אלה שמות האנשים אשר-שלח משה לתור את-הארץ ויקרא משה להושע בן-נון יהושע: וישלח אתם משה לתור את-ארץ כנען ויאמר אליהם יח עלו זה בנגב ועליתם את-ההר: וראיתם את-הארץ מה-הוא ואת-העם יט הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אמ-רב: ומה הארץ אשר-הוא יושב בה הטובה הוא אם-רעה ומה הערים אשר-הוא יושב בהנה כ הבמחנים אם במבצרים: ומה הארץ השמנה היא אם-רזה היש-בה עץ

תרגום אונקלוס

א ומליל יי עם משה למימר: ב שלח לך גוברין ויאללון ית ארעא דכנען דאנא יחייב לבני ישראל גוברא חד גוברא חד לשבטא דאבהותיה תשלחון כל רבא דבהון: ג ושלח יתהון משה ממדברא דפארן על מימרא דיי כולהון גוברין רישי בני ישראל אנון: ד ואלין שמהתהון לשבטא דראובן שמוע בר זכור: ה לשבטא דשמעון שפט בר חורי: ו לשבטא דיהודה כלב בר יפנה: ז לשבטא דיששכר יגאל בר יוסף: ח לשבטא דאפרים הושע בר נון: ט לשבטא דבנימין פלטי בר רפוא: י לשבטא דזבולון גדיאל בר סודי: יא לשבטא דיוסף לשבטא דמנשה גדי בר סוסי: יב לשבטא דדן עמיאל בר גמלי: יג לשבטא דאשר סתור בר מיקאל: יד לשבטא דנפתלי נחבי בר ופסי: טו לשבטא דגד גאואל בר מכי: טז אלין שמהת גובריא דשלח משה לאללא ית ארעא וקרא משה להושע בר נון יהושע: יז ושלח יתהון משה לאללא ית ארעא דכנען ואמר להון סקו דא בדרומא ותסקון לטורא: יח ותחזון ית ארעא מא היא וית עמא דיתייב עלה התקיף הוא אם חלש הועיר הוא אם סגי: יט ומא ארעא דהוא יתיב בה הטבא היא אם בישא ומא קרויא דהוא יתיב בהון הבפצחין אם בפרכין: כ ומא ארעא העתירא היא אם מסכניא האית בה אילנין

פירוש רש"י

סדר יב (ב) שלח לך אנשים. למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקחה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר: שלח לך. לדעתך; אני איני מצוה לך, אם תרצה – שלח. לפי שבאו ישראל ואמרו 'נשלחה אנשים לפנינו' (דברים א:כב), כמה שנאמר 'ותקרבון אלי כלכם וגו' (שם), ומשה נמלך בשכינה, אמר: "אני אמרתי להם שהיא טובה שנאמר 'אעלה אתכם מעני מצרים וגו' (שמות כ:יז), חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי מרגלים, למען לא יירשוהו": (ג) על פי ה'. ברשותו, שלא עכב על ידו: כלם אנשים. כל 'אנשים' שבמקרא – לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו: (טז) ויקרא

משה להושע וגו'. נתפלל עליו: 'יה יושיעך מעצת מרגלים': (יז) עלו זה בנגב. הוא היה הפסלת של ארץ ישראל, שכן דרך התגרים: מראים את הפסלת תחלה, ואחר כך מראים את השבח: (יח) את הארץ מה הוא. יש ארץ מגדלת גבורים, ויש ארץ מגדלת חלשים; יש מגדלת אוכלוסין, ויש ממעטת אוכלוסין: החזק הוא הרפה. סימן מסר להם: אם בפרזים יושבין – חזקים הם, שסומכין על גבורתם, ואם בערים בצורות הם יושבין – חלשים הם: (יט) הבמחנים. תרגומו 'הבפצחין', כרפין פצוחין ופתוחין מאין חומה: הטובה הוא. במעניות ומהומות טובים ובראיים: (כ) היש בה עץ. אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו:

הפטרת הסדר ביהושע (א:יט–כט) זהה בפתיחתה וישלח יהושע... מרגלים... להפטרה החד שנתית.

יב

אם-אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים: שלח

כא, כב ויעלו ויתרו את-הארץ ממדבר-צן עד-רחב לבא חמת: ויעלו בנגב ויבא עד-חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק וחברון שבע כג שנים נבנתה לפני צען מצרים: ויבאו עד-נחל אשכל ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאֶהוּ במוט בשנים ומן-הרמנים כד ומן-התאנים: למקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול כה אשר-כרתו משם בני ישראל: וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום: כו וילכו ויבאו אל-משה ואל-אהרן ואל-כל-עדת בני-ישראל אל-מדבר פארן קדשה וישבו אתם דבר ואת-כל-העדה ויראו את-פרי הארץ: כז ויספרו-לו ויאמרו בָּאנוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֵלֶב ודבש

תרגום אונקלוס

אם לא ותתקפון ותסבון מאבא דארעא ויומיא יומי בכורי ענבין: כא וסליקו ואלילו ית ארעא ממדברא דצין עד רחוב למטי חמת: כב וסליקו בדרומא ואתו עד חברון ותמן אחימן ששי ותלמי בני גברא וחברון שבע שנין אתבניאת קדם טאניס דמצרים: כג ואתו עד נחלא דאתכלא וקצו מתמן עוברתא ואתכל דענבין חד ונטלוהי באריחא בתרין ומן רמוניא ומן תנינא: כד לאתרא ההוא קרא נחלא דאתכלא על עיסק אתכלא דקצו מתמן בני ישראל: כה ותבו מלאכלא ארעא מסוף ארבעין יומין: כו ואזלו ואתו לות משה ולות אהרן ולות כל כנשתא דבני ישראל למדברא דפארן לרקם ואתיבו יתהון פתגמא וית כל כנשתא ואחזיאונון ית אבא דארעא: כז ואשתעיו ליה ואמרו אתניא לארעא דשלחתנא ואף עבדא חלב ודבש

פירוש רש"י

(כג) זמורה. שוכת גפן, ואשכול של ענבים תלוי בה: וישאֶהוּ במוט בשנים. ממשמע שנאמר וישאֶהוּ במוט איני יודע שהוא בשנים? מה תלמוד לומר 'בשנים'? – בשני מוטות. הא כיצד? שמונה נטלו אשכול, אחד נטל תאנה ואחד רמון. יהושע וכלב לא נטלו כלום, לפי שכל עצמם להוציא דבה נתפנו: 'כשם שפרה משה כף עמה משה'. ואם חפץ אתה לידע כמה משאוי אחד מהם, צא ולמד מאכנים שהקימו בגלגל: הרימו להם איש אבן אחת מן הירדן על שכמו והקימוה בגלגל, ושקלום רבותינו משקל כל אחת ארבעים סאה – וגמירי: טונא דמידלי אנש על כתפיה אינו אלא שליש משאוי, במשאוי שמסיעין אותו להרים: (כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום. והלא ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה היא, ומהלך אדם בינוני עשר פרסאות ליום, הרי מהלך ארבעים יום מן המזרח למערב, והם הלכו ארבע ורחבה? אלא, שגלוי לפני הקדוש ברוך הוא שיגזר עליהם יום לשנה, קצר לפנייהם את הדרך: (כו) וילכו ויבאו. מהו וילכו? להקיש הליכתן לביאתן: מה ביאתן בעצה רעה, אף הליכתן בעצה רעה: וישבו אתם דבר. את משה ואת אהרן: (כז) זבת חלב ודבש. כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחלתו, אין מתקים בסופו:

בכורי ענבים. ימים שהענבים מתבשלין בבכור: (כא) ממדבר צן עד רחב לבא חמת. הלכו בגבוליה בארץ וברחב כמין גאם [Γ], הלכו רוח גבול דרומית – ממקצוע מזרח עד מקצוע מערב, כמו שצוה משה 'עלו זה בנגב' (פסוק יז) – דרך גבול דרומית-מזרחית, עד הים, שהים הוא גבול מערבי; ומשם חזרו והלכו כל גבול מערבי על שפת הים עד לבא חמת, שהוא אצל הר ההר במקצוע מערבית-צפונית, כמו שמפרש בגבולות הארץ בפרשת 'אלה מסעי' (להלן לא:): (כב) ויבא עד חברון. כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות, שלא יהא נסת לחבריו להיות בעצתם, וכן הוא אומר 'ולו אתן את הארץ אשר דרך בה' (דברים אלו), וכתוב 'ויתנו לכלב את חברון' (שופטים א:): שבע שנים נבנתה. אפשר שבנה חם את חברון לכנען בנו הקטן, קדם שיבנה את צען למצרים בנו הגדול? אלא, שהיתה מבנה בכל טוב על אחד משבעה בצען. ובא להודיע שבתה של ארץ ישראל: שאין לך טרשין בארץ ישראל יותר מחברון, לפיכך הקצוה לקברות מתים; ואין לך מעלה בכל הארצות כמצרים, שנאמר 'כגן ה' בארץ מצרים' (בראשית י:), וצען היא המעלה שבארץ מצרים, ששם מושב המלכים, שנאמר 'כי היו בצען שריו' (ישעיה יב:), והיתה חברון טובה ממנה שבעה חלקים:

יב

שלח

כח הוא וזה-פריה: אֶפֶס כִּי-עַז הָעַם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֹת
כט מֵאֹד וְגַם-יְלָדֵי הָעֵנָק רָאִינוּ שָׁם: עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בָּאָרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי
וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל-הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן:
ל וַיִּהְיֶה כָּל־בְּלִיַּי אֶת-הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלֵה וִירָשֶׁנוּ אֹתָהּ כִּי-יָכוֹל
לא נוֹכַל לָהּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַל לַעֲלֹת אֶל-הָעָם
לב כִּי-חֲזָק הוּא מִמֶּנּוּ: וַיָּצִיאוּ דַּבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ אֶרֶץ אֲכָלֹת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא
לג וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מַדּוֹת: וְשָׁם רָאִינוּ אֶת-הַנְּפִלִים
לד בְּנֵי עֵנָק מִן-הַנְּפִלִים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם: וַתִּשָּׂא
לה כָּל-הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת-קוֹלָם וַיִּכְפוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא: וַיִּלְנוּ עַל-מֹשֶׁה
וְעַל-אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל-הָעֵדָה לוֹ-מָתָנוּ בָּאָרֶץ
לו מִצָּרִים אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוֹ-מָתָנוּ: וְלָמָּה יְהוָה מְבִיא אֹתָנוּ אֶל-הָאָרֶץ
הַזֹּאת לְנַפֵּל בַּחֶרֶב נַשְׁיֵנוּ וְטַפְּנוּ יִהְיוּ לְבָז הָלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרִימָה:
לז, לח וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו נַתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרִימָה: וַיַּפֵּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

תרגום אונקלוס

היא ודין אבה: כח לחוד ארי תקיף עמא דתיב בארעא וקרויא כריכן רכרכן לחדא ואף בני גברא חזינא תמן:
כט עמלקא תיב בארע דרומא וחתאי ויבוסאי ואמוראי תיב בטורא וכנענא תיב על ימא ועל פי ירדנא:
ל ואצית כלב ית עמא למשה ואמר מסק נסק ונירת יתה ארי מיכל נכול לה: לא וגוברא דסליקו עמיה אמרו
לא נכול למסק לות עמא ארי תקיף הוא מננא: לב ואפיקו שום ביש על ארעא דאלילו יתה לות בני ישראל למימר
ארעא דעברנא בה לאללא יתה ארע מקטלא יתבהא היא וכל עמא דחזינא בגוה אנשין דמשחק: לג ותמן חזינא
ית גברא בני ענק מן גברא והוינא בעיני נפשנא כקמצין וכן הוינא בעיניהון: לד וארימת כל כנשתא ויהבו ית
קלהון וככו עמא בלילא ההוא: לה ואתרעמו על משה ועל אהרן כל בני ישראל ואמרו להון כל כנשתא לוי דמיתנא
בארעא דמצרים או במדברא הדין לוי דמיתנא: לו ולמא יי מעיל יתנא לארעא הדא למפל בחרבא נשנא וטפלנא
יהון לבזא הלא טב לנא דנתוב למצרים: לו ואמרו גבר לאחיהי נמני רישא ונתוב למצרים: לה ונפל משה ואהרן

פירוש רש"י

(כח) בצרות. לשון חזק, ותרגומו 'כריכן',
לשון בירניות עגלות, ובלשון ארמי 'כריד' –
עגל: (כט) עמלק יושב וגו'. לפי שנכוו בעמלק כבר,
הזכירוהו מרגלים כדי ליראם: ועל יד הירדן. 'יד'
כמשמעו – אצל הירדן, ולא תוכלו לעבר:
(ל) ויהס כלב. השתיק את כלם: אל משה. לשמע
מה שידבר במשה. צוח ואמר: 'וכי זו בלבד
עשה לנו בן עמרם?', השומע היה סבור שפא
לספר בגנותו, ומתוך שהיה בלבם על משה
בשביל דברי המרגלים, שתקו כלם לשמע גנותו.
אמר: 'והלא קרע לנו את היס, והוריד לנו את
המן, והגיו לנו את השליו': עלה נעלה. אפלו
בשמים, והוא אומר: 'עשו סלמות ועלו שם' –
נצליח בכל דבריו: ויהס. לשון שתיקה, וכן 'הס כל
בשר' (תרי עשר, זכריה, טז:לה), 'הס כי לא להזכיר'
(תרי עשר, עמוס, ז:כז); בן דרך בני אדם, הרוצה

יב

לט

שלח

עַל-פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָל-קָהָל עַד־תֵּבַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי וְשַׁע בֶּן-נּוּן וְכָל־
 בְּנֵי-יִפְתָּה מִן-הַתָּרִים אֶת-הָאָרֶץ קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם: וַיֹּאמְרוּ אֶל-כָּל-עַד־
 בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד
 מְאֹד: אִם-חִפְץ בְּנֹו יְהוָה וְהֵבִיא אֹתָנוּ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנִתְּנָה לָנוּ אָרֶץ
 מְאֹד: אֲשֶׁר-הוּא זֶבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ: אֵךְ בִּיהוָה אֶל-תִּמְרְדוּ וְאַתֶּם אֶל-תִּירְאוּ
 אֶת-עַם הָאָרֶץ כִּי לִחְמָנוּ הֵם סֹר צֵלָם מֵעֲלֵיהֶם וַיְהוָה אֹתָנוּ אֶל-תִּירָאֵם:
 וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעֵדָה לְרָגוּם אֹתָם בְּאֲבָנִים וַיְהוָה נִרְאָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד
 אֶל-כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

יג

א

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה עַד-אֲנִי יִנְאַצְנִי הָעָם הַזֶּה וְעַד-אֲנִי לֹא-יֵאֱמִינוּ עִד
 בִּי בְּכָל הָאֱתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקֶרְבּוֹ: אֲכַנּוּ בְּדָבָר וְאוֹרְשָׁנוּ וְאָעֲשֶׂה אֹתָךְ
 גִּלְגֹּי-גְדוֹל וְעֶצוֹם מִמֶּנּוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם
 דִּי כִי-הֵעֲלִית בְּכַחֲךָ אֶת-הָעָם הַזֶּה מִקֶּרְבּוֹ: וַיֹּאמְרוּ אֶל-יֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת
 שְׁמָעוּ כִּי-אַתָּה יְהוָה בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר-עֵינִ בְּעֵינֵי נִרְאָה | אַתָּה יְהוָה
 וְעַנְנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבַעֲמֹד עֲנֹן אַתָּה הַלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבַעֲמֹד אֵשׁ

תרגום אונקלוס

על אפיהון קדם כל קהלא כנשתא דבני ישראל: לט ויהושע בר נון וכלב בר יפנה מן מאללי ארעא בזעו לבושיהון:
 מ ואמרו לכל כנשתא דבני ישראל למימר ארעא דעברנא בה לאללא יתה טבא ארעא לחדא לחדא: מא אם רעוא בנא
 מן קדם יי ויעיל יתנא לארעא דא ויתנה לנא ארעא דהיא עבדא חלב ודבש: מב ברם במימרא דיי לא תמרדון
 ואתון לא תדחלון מן עמא דארעא ארי בידנא מסירין עדא תוקפהון מנהון ומימרא דיי בסעדנא לא תדחלון מנהון:
 מג ואמרו כל כנשתא למרגם יתהון באבנא ויקרא דיי אתגלי במשכן זמנא לכל בני ישראל:

א ואמר יי למשה עד אמתי יהון מרגזין קדמי עמא דדין ועד אמתי לא יהימנן במימרי בכל אתיא דעבדית ביניהון:
 ב אמחינן במותא ואשיצינן ואעביד יתך לעם רב ותקיף מנהון: ג ואמר משה קדם יי וישמעון מצראי דאסיקתא
 בחילך ית עמא דדין מביניהון: ד וימרון ליתבי ארעא דא דשמעו ארי את יי שכינתך שריא בגו עמא דדין
 דבעיניהון חזו שכינת יקרך יי ועננך מטל עלויהון ובעמודא דעננא את מדבר קדמיהון ביממא ובעמודא דאישתא

פירוש רש"י

(מב) אל תמרדו. ושוב ואתם אל תיראו: כי לחמנו הם. נאכלם כלחם: סר צלם. מגנם וחזקם; כשרים שבהם מתו: איוב שהיה מגן עליהם. דבר אחר: צלו של המקום סר מעליהם: (מג) לרגום אתם. את יהושע וכלב: וכבוד ה'. הענן ירד שם:
 סדר יג (א) עד אנה. עד היכן?: ינאצני. ירגיזוני: בכל האתות. בשביל כל הנסים שעשיתי להם, היה להם להאמין שהיכלת בידי לקים הבטחת: (ב) ואורשנו. לשון 'תרוכין' [גרושים]. ואם תאמר: מה אעשה לשובעת אבות? ואעשה אתך לגוי גדול' שאתה מזרעם: (ג) ושמעו מצרים. ושמעו

הביטוי עד-אנה מופיע בעשרה פסוקים בתנ"ך. שלוש מהם נקבעו כראשי סדר יג. בשמות יג ויאמר ה' אל-משה עד-אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי: במדבר יג ויאמר ה' אל-משה עד-אנה ינאצני העם הזה ועד-אנה לא-יאמינו כי בכל האתות אשר עשיתי בקרבך: ובתרי עשר יג [בנבואות חבקוק] עד-אנה ה' שועתי ולא תשמע אועק אליך חמס ולא תושיע: מדרש תהילים על מזמור יב שלנו דורש: אמר רבי יצחק מדה כנגד מדה. אמר הקדוש-ברוך-הוא לפי שאמרתי לכם ארבעה פעמים עד אנה אף אתם עתידים לומר עד אנה ארבעה פעמים.. כך אני עתיד למסור אתכם ביד ארבע מלכיות... עד-אנה ה' תשכחני נצח עד-אנה תסתיר את-פניך ממני: עד-אנה אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד-אנה ירום איבי עלי: עד אנה תשכחני בבבל, עד אנה תסתיר במדי, עד אנה אשית ביון, עד אנה ירום אויבי באדום:

יג

ה לילה: והמתה את העם הזה כאיש אחד ואמרו הגוים אשר שמעו
 ו את שמעך לאמר: מבלתי יכלת יהוה להביא את העם הזה אל הארץ
 ז אשר נשבע להם וישחטם במדבר: ועתה יגדלנא כח אדני כאשר
 ח דברת לאמר: יהוה ארך אפים ורחם חסד נשא עון ופשע ונקח לא ינקה
 ט פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים: סלחנא לעון העם
 י הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה: ויאמר
 יא יהוה סלחתי כדברך: ואולם חי אני וימלא כבוד יהוה את כל הארץ:
 יב כי כל האנשים הראים את כבדו ואת אתתי אשר עשיתי במצרים
 יג ובמדבר וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי: אם יראו
 יד את הארץ אשר נשבעתי לאבתם וכל מנאצי לא יראוה: ועבדי כלב
 עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ

תרגום אונקלוס

בליליא: ה ותקטיל ית עמא הדין כגוברא חד וימרון עממא דשמעו ית שומע גבורתך למימר: ו מדלית
 יוכלא קדם יי לאעלא ית עמא הדין לארעא דקיים להון וקטילונן במדברא: ז ובען סגי כען חילא קדמך יי
 כמא דמלילתא למימר: ח יי מרחיק רגז ומסגי למעבד טבון שביק לעוין ולמרוד סלח לדתיבין לאורייתיה
 ולדלא תיבין לא מזכי מסער חובי אבהן על בנין מרדין על דר תליתאי ועל דר רביעאי: ט שבוק כען לחובי
 עמא הדין כסגיאיות טבותך וכמא דשבקתא לעמא הדין ממצרים ועד כען: י ויאמר יי שבקית כפתגמך:
 יא וברם קיים אנא ומליא יקרא דיי ית כל ארעא: יב ארי כל גוברא דחזו ית יקרי וית אתותי דעבדית במצרים
 ובמדברא ונסיאו קדמי דנן עשר זמנין ולא קבילו למימרי: יג אם יחזון ית ארעא דקיימית לאבהתהון וכל
 דארגיו קדמי לא יחזונה: יד ועבדי כלב חלף דהות רוח אחרת עמיה ואשלים בתר דחלתי ואעילניה לארעא

פירוש רש"י

(ה) והמתה את העם הזה כאיש אחד. פתאם, ומתוך
 כך: ואמרו הגוים אשר שמעו את שמעך וגו':
 (ו) מבלתי יכלת וגו'. לפי שיושבי הארץ חזקים
 וגבורים, ואינו דומה פרעה לשלשים ואחד
 מלכים; זאת יאמרו על יושבי הארץ הזאת –
 מבלתי יכלת. – מתוך שלא היה יכלת בידו
 להביאם – שחטם: יכלת. שם דבר הוא:
 (ז-ח) כאשר דברת לאמר. ומהו הדבור? ה' ארך
 אפים. לצדיקים ולרשעים. כשעלה משה למרום,
 מצאו משה להקדוש ברוך הוא שהיה יושב
 וכותב: ה' ארך אפים. אמר לו: 'לצדיקים?' אמר
 לו הקדוש ברוך הוא: 'אף לרשעים!' אמר לו
 'רשעים יאבדו!' אמר לו הקדוש ברוך הוא: 'חייך,
 שתצטרך לדבר'. כשחטאו ישראל בעגל
 ובמרגלים, נתפלל משה לפניו ב'ארץ אפים'. אמר
 לו הקדוש ברוך הוא: 'והלא אמרת לי: לצדיקים!'
 אמר לו: 'והלא אתה אמרת לי: אף לרשעים!':
 יגדל נא כח אדני. לעשות דבורך ונקח. לשבים:
 לא ינקה. לשאינן שבים: (י) כדברך. בשביל מה
 שאמרת – 'פן יאמרו מבלתי יכלת ה' (פסוק ו):

(יא) ואולם. כמו 'אבל זאת אעשה להם':
 חי אני. לשון שבועה: כשם שאני חי וכבודי
 מלא את כל הארץ, כך אקים להם 'פי כל
 האנשים הראים וגו': (יב) וינסו. כמשמעו:
 זה עשר פעמים. שנים בים, ושנים במן,
 ושנים בשלח וכו', כדאיתא במסכת ערכין (טו):
 (יג) [ויג אם יראו את הארץ. הרי זה מקרא מסרס:
 'חי אני' 'פי כל האנשים וגו' אם יראו את הארץ',
 וכבודי ימלא 'את כל הארץ' – שלא יתחלל שמי
 במגפה הזאת לאמר: 'מבלתי יכלת ה' להביאם –
 שלא אמיתם פתאם כאיש אחד, אלא באחור
 ארבעים שנה מעט מעט]: אם יראו. לא יראו:
 לא יראוה. לא יראו את הארץ: (יד) רוח אחרת.
 שתי רוחות: אחת בפה ואחת בלב. למרגלים אמר:
 'אני עמכם בעצה', ובלבו היה לומר האמת, ועל
 ידי כן היה בו כח להשתיקם, כמו שנאמר 'ויהס
 כלב' (לעיל יב:ל) – שהיו סבורים שיאמר כמותם.
 זהו שנאמר בספר יהושע 'אשב אתו דבר כאשר
 עם לבבי' (יהושע ח:מ), ולא 'כאשר עם פי': וימלא
 אחרי. וימלא את לבו אחרי, וזה מקרא קצר:

ההפטר (ישעיה כא:ב-א/ב:יד) ועתה מה-לי-פה נא-ה' כִּי-לָקַח עִמִּי חַנּוּם... וְתָמִיד כָּל-הַיּוֹם שְׁמִי מִנְּאִץ... מִדֶּה-נֶאֱוָו
 עַל-הַהָרִים רִגְלִי מִבְּשָׁר... מִשְׁמִיעַ שְׁוֹעָה... הַנִּיאוֹץ שֶׁבְּרָאשׁ הַסֹּדֶר גֵּרַם לִ"וכְשִׁישְׂרָאֵל חוֹטְאִים הוּא פּוֹרֵעַ מֵהֶם, וְהַגּוֹיִם
 מִנְּאִצִּים אוֹתָם וּמִגְדֹּפִים עַל הַמָּקוֹם" (ברייטא דרבי פנחס בן יאיר א:לג). ישועת ה' את ישראל מקדשת את שמו יתברך.

יג

טו

אֲשֶׁר-בָּא שָׁמָּה וְזָרְעוּ יִירָשְׁנָה: וְהַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב בְּעֵמֶק מִזְרָח פְּנֵי

וּסְעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יַם-סוּף:

טז, וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: עַד-מָתִי לַעֲדָה הָרַעָה הַזֹּאת עַה רביעי

אֲשֶׁר הִמָּה מְלִינִים עָלַי אֶת-תְּלָזֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִמָּה מְלִינִים עָלַי

יח שְׁמַעְתִּי: אָמַר אֱלֹהִים חִי-אֲנִי נֹאם-יְהוָה אִם-לֹא כִּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּם בְּאָזְנִי כֵן

יט אַעֲשֶׂה לָכֶם: בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִפְּלוּ פְּגִרְיֶכֶם וְכָל-פְּקִדְיֶכֶם לְכָל-מִסְפָּרְכֶם מִבֶּן

כ עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה אֲשֶׁר הָלִינְתֶּם עָלַי: אִם-אַתֶּם תָּבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר

נִשְׁאַתִּי אֶת-יָדִי לְשַׁכֵּן אֶתְכֶם בָּהּ כִּי אִם-כָּלֵב בֶּן-יִפְנֶה וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נוּן:

כא וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם לִבְזֹי יִהְיֶה וְהִבִּיאתִי אֹתָם וַיִּדְעוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר

כב, כג מֵאִסְתֶּם בָּהּ: וּפְגִרְיֶכֶם אַתֶּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה: וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ רַעִים

בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנִשְׂאוּ אֶת-זִנּוּתֵיכֶם עַד-תֶּם פְּגִרְיֶכֶם בַּמִּדְבָּר:

כד בַּמִּסְפָּר הַיָּמִים אֲשֶׁר-תָּרַתֶּם אֶת-הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם

כה לַשָּׁנָה תִּשְׂאוּ אֶת-עֲוֹנֹתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּדְעֹתֶם אֶת-תְּנוּאַתִּי: אֲנִי

תרגום אונקלוס

דעאל לתמן ובנוהי יתרכנה: טו ועמלקאה וכנענאה יתיב במישרא מחר אתפנו וטולו לכון למדברא אורח ימא דסוף: טז ומליל יי עם משה ולאהרן למימר: יז עד אמתי לכנשתא בשתא דדא דאנון מתרעמין עלי ית תורעמת בני ישראל דאנון מתרעמין עלי שמייע קדמי: יח אימר להון קיים אנא אמר יי אם לא כמא דמלילתון קדמי כן אעביר לכון: יט במדברא הדין יפלו פגריכון וכל מניכון לכל חושבנכון מבר עשרין שנין ולעילא דאתרעמתון עלי: כ אם אתון תיעלון לארעא דקיימית במימרי לאשראה יתכון בה אלהין כלב בר יפונה ויהושע בר נון: כא וטפלכון דאמרתון לבזא יהון ואעיל יתהון ויחזון ית ארעא דקצתון בה: כב ופגריכון דילכון יפלו במדברא הדין: כג ובניכון יהון מאחרין במדברא ארבעין שנין ויקבלון ית חוביכון עד דיסופון פגריכון במדברא: כד במנין יומיא דאלילתון ית ארעא ארבעין יומין יומא לשתא יומא לשתא תקבלון ית חוביכון ארבעין שנין ותדעון ית דאתרעמתון עלי: כה אנא

פירוש רש"י

על הבנים להכניסם לארץ ובקש לומר ואתם תמותו' – נופל לשון זה כאן לומר 'אתם': (כג) ארבעים שנה. לא מת אחד מהם פחות מכן ששים, לכך נגזר ארבעים, כדי שיהיו אותם של בני עשרים מגיעין לכלל ששים; ושנה ראשונה היתה בכלל, ואף על פי שקדמה לשלוח המרגלים, לפי שמשעשו את העגל עלתה גזרה זו במחשבה, אלא שהמתין להם עד שתתמלא סאתם, וזהו שנאמר 'וביום פקדי' – במרגלים – ופקדתי עליהם חטאתם' (שמות כה:כ). ואף כאן נאמר 'תשאו את עונותיכם' (פסוק כד) שתי עונות: של עגל ושל תלוונה. וחשב להם במנין חיייהם מקצת שנה ככלה, וכשנכנסו לשנת ששים מתו אותם של בני עשרים; ונשאו את זנותיכם. כתרגומו ויקבלון ית חוביכון, יסבלו את חטאתכם: (כד) את תנואתי. שהניאותם את לבבכם מאחרי. תנואה לשון הסרה, כמו 'כי הניא אביה אתה' (להלן כה:ה):

אשר בא שמה. חברון תנתן לו: יורשנה. כתרגומו 'יתרכנה' [יגרשנה] – יורישו את הענקים ואת העם אשר בה, ואין לתרגמו 'ירתינה' אלא במקום 'יירשנה': (טו) והעמלקי וגו'. אם תלכו שם יתרגו אתכם, מאחר שאיני עמכם: מחר פנו. לאחריתכם וסעו לכם וגו': (יז) לעדה הרעה וגו'. אלו המרגלים, מכאן לעדה' שהיא עשרה: אשר המה מלינים. את ישראל 'עלי': את תלזות בני ישראל אשר המה המרגלים 'מלינים' אותם 'עלי, שמעתי': (יח) חי אני. לשון שבועה 'אם לא וגו' כן אעשה' – כביכול איני חי: כאשר דברתם. שבקשתם ממני 'או במדבר הזה לו מתנו' (לעיל יב:לה): (יט) וכל פקדיכם לכל מספרכם. כל הנמנה לכל מספר שאתם נמנין בו, כגון לצאת ולבא לצבא ולתת שקלים, כל המנויים לכל אותן מספרות ימותו, ואלו הן 'מבן עשרים שנה וגו'', להוציא שבטו של לוי, שאין פקודיהם מבן עשרים: (כב) ופגריכם אתם. כתרגומו, לפי שדבר

יג

שלח

יְהוָה דִּבְרָתִי אִם־לֹא | זֹאת אֶעֱשֶׂה לְכָל־הָעֵדָה הָרְעָה הַזֹּאת הַנוֹעָדִים
 כֹּז עָלַי בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתְּמוּ וְשָׁם יָמָתוּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר
 אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשָׁבוּ וַיְלִינוּ [וַיִּלְיִנוּ] עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דָבָה
 כֹּז עַל־הָאָרֶץ: וַיָּמָתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דַבַּת־הָאָרֶץ רָעָה בַּמִּגְפָּה לִפְנֵי יְהוָה:
 כח וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון וְכָל־בְּנֵי־יִפְנָה חָיו מִן־הָאֲנָשִׁים הָהֵם הַהֹלְכִים לְתוֹר
 כט אֶת־הָאָרֶץ: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 ל וַיִּתְּאֲבְלוּ הָעָם מְאֹד: וַיִּשְׁכְּמוּ בִּבְקָר וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאשׁ־הָהָר לֵאמֹר הֲנִנוּ
 לא וְעַלִּינוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה כִּי חֲטֵאֵנוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָמָּה זֶה
 לב אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי יְהוָה וְהוּא לֹא תַצְלַח: אֶל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה
 לג בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִגָּפוּ לִפְנֵי אֵיבֵיכֶם: כִּי הָעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם
 וּנְפַלְתֶּם בַּחֲרֹב כִּי־עַל־כֵּן שָׁבַתֶם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה עִמָּכֶם:
 לד וַיַּעֲפְלוּ לַעֲלוֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וְאַרְוֹן בְּרִית־יְהוָה וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקְרֹב
 לה הַמַּחֲנֶה: וַיֵּרֶד הָעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בַּהָר הַהוּא וַיִּכּוּם וַיִּכְתּוּם
 עַד־הַחֲרָמָה:

תרגום אונקלוס

י: גזרית במימרי אם לא דא אעביד לכל כנשתא בשתא דא דאדמנו עלי במדברא הדין יסופון ותמן מותון:
 כז וגובריא דשלח משה לאללא ית ארעא ותבו וארעימו עלוהי ית כל כנשתא לאפקא שום ביש על ארעא:
 כז ומיתו גובריא דאפיקו שום ביש על ארעא במותנא קדם י: כח ויהושע בר נון וכלב בר יפונה אתקיימו מן
 גובריא האנון דאזלו לאללא ית ארעא: כט ומליל משה ית פתגמא האלין עם כל בני ישראל ואתאבלו עמא לחדא:
 ל ואקדימו בצפרא וסליקו לריש טורא למימר הא אנחנא סלקין לאתרא דאמר י: ארי חבנא: לא ואמר משה למא
 דנן אתון עברין על גזירת מימרא דיי והיא לא תצלח: לב לא תסקון ארי לית שכינתא דיי ביניכון ולא תתברון
 קדם בעלי דבביכון: לג ארי עמלקאה וכנענאה תמן קדמיכון ותפלון בחרבא ארי על בן תבתון מבתר פולחנא דיי
 ולא יהי מימרא דיי בסעדכון: לד וארשעו למסק לריש טורא וארון קימא דיי ומשה לא עדו מגו משריתא:
 לה ונחת עמלקאה וכנענאה דיתבי בטורא ההוא ומחונון וטרונון עד חרמה:

פירוש רש"י

(כז) וישבו וילינו עליו. וכששבו מתור הארץ הרעימו עליו את כל העדה בהוצאת דבה, אותן האנשים – 'ימתו'; כל 'הוצאת דבה' – לשון חנוף דברים, שמלקיחים לשונם לאדם לדבר בו, כמו 'דובב שפתי ישנים' (שיר השירים פסוק צט); וישנה לטובה וישנה לרעה, לכך נאמר כאן: 'מוצאי דבת הארץ רעה', שיש 'דבה' שהיא טובה: דבה. פרלדין בלעז: (כז) במגפה לפני ה'. באותה מיתה ההגונה להם, מדה כנגד מדה: הם חטאו בלשון – ונשתרבו לשונם עד טבורם, ותולעים יוצאים מלשונם ובאין לתוך טבורם, לכך נאמר 'במגפה' ולא נאמר 'במגפה', וזהו 'לפני ה', באותה הראויה להם על פי מדותיו של הקדוש ברוך הוא שהוא מודד מדה כנגד מדה: (כח) ויהושע וגו' וכלב וגו' חיו וגו'. מה תלמוד לומר 'חיו מן האנשים ההם'? אלא, מלמד שנשטלו חלקם

של מרגלים בארץ וקמו תחיתיהם לחיים: (ל) אל ראש ההר. הוא הדרך ההולכת [ויג העולה] לארץ ישראל: הגנו ועלינו אל המקום. לארץ ישראל: אשר אמר ה'. לתתה לנו, שם נעלה: כי חטאנו. על אשר אמרנו 'הלא טוב לנו שוב מצרימה' (לעיל יב:לו): (לא) והוא לא תצלח. זו שאתם עושים 'לא תצלח': (לג) כי על בן שבתם. כמו 'על אשר שבתם', כלומר, כי זאת תבא לכם על אשר שבתם וגו': (לד) ויעפלו. לשון חזק; וכן 'הנה עפלה' (תרי עשר, חבקוק, יג:כ), אנגריש בלעז – 'לשון עזות, וכן 'עפל בת ציון' (תרי עשר, מיכה, יא:ד), 'עפל ובחן' (ישעיה יב:זו). ומדרש תנחומא מפרשו: לשון אפל – הלכו חשכים, שלא ברשות: (לה) ויכתום. כמו 'ואכת אתו טחון' (דברים ח:כא) – מכה אחר מכה: עד החרמה. שם המקום נקרא על שם המארע:

א, ב וידבר יהוה אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם כי עו שלח
 ג תבאו אל-ארץ מושבתיכם אשר אני נתן לכם: ועשיתם אשה ליהוה
 עלה או-זבח לפלא-נדר או בנדבה או במעדיכם לעשות ריח ניחח
 ד ליהוה מן-הבקר או מן-הצאן: והקריב המקריב קרבנו ליהוה מנחה
 ה סלת עשיון בלול ברבעית ההין שמן: ויין לנסך רביעית ההין תעשה
 ו על-העלה או לזבח לכבש האחד: או לאיל תעשה מנחה סלת שני
 ז עשונים בלולה בשמן שלשית ההין: ויין לנסך שלשית ההין תקריב
 ח ריח-ניחח ליהוה: וכי-תעשה בן-בקר עלה או-זבח לפלא-נדר
 ט או-שלמים ליהוה: והקריב על-בן-הבקר מנחה סלת שלשה עשונים
 י בלול בשמן חצי ההין: ויין תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח-ניחח
 יא ליהוה: ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או-לשה בכבשים או
 יב, יג בעזים: כמספר אשר תעשו ככה תעשו לאחד כמספרם: כל-האזרח
 יד יעשה-ככה את-אלה להקריב אשה ריח-ניחח ליהוה: וכי-יגור אתכם
 ה גר או אשר-בתוכם לדתיתכם ועשה אשה ריח-ניחח ליהוה כאשר
 טו תעשו כן יעשה: הקהל חקה אחת לכם ולגר הגר חקת עולם לדתיתכם
 טז ככם כגר יהיה לפני יהוה: תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר
 הגר אתכם:

תרגום אונקלוס

א ומליל יי עם משה למימר: ב מליל עם בני ישראל ותימר להון ארי תיעלון לארע מותבניכון דאנא יהיב לכון:
 ג ותעבדון קורבנא קדם יי עלתא או נכסת קודשיא לפרשא נדרא או בנדבתא או במועדיכון למעבד לאתקבלא ברעוא
 קדם יי מן תורי או מן ענא: ד ויקריב דמקריב קורבניה קדם יי מנחתא סולתא עשורנא דפיל ברבעות הינא משחא:
 ה וחמרא לנסכא רבעות הינא תעביד על עלתא או לנכסת קודשיא לאמרא חד: ו או לדכרא תעביד מנחתא סולתא תרין
 עשורנין דפילא במשח תלתות הינא: ז וחמרא לנסכא תלתות הינא תקריב לאתקבלא ברעוא קדם יי: ח וארי תעביד בר
 תורי עלתא או נכסת קודשיא לפרשא נדרא או נכסת קודשיא קדם יי: ט ויקריב על בר תורי מנחתא סולתא תלתא
 עשורנין דפילא במשח פלגות הינא: י וחמרא תקריב לנסכא פלגות הינא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי: יא כדון יתעביד
 לתורא חד או לדכרא חד או לאמר באמריא או בעזיא: יב כמנין דתעבדון כדון תעבדון לחד כמנינהון:
 יג כל יציבא יעביד כדון ית אליו לקרבא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי: יד וארי יתגזיר עמכון גיורא או דביניכון
 לדריכון ויעביד קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי כמא דתעבדון כן יעביד: טו קהלא קמא חד לכון ולגיוריא דיתגזירון
 קים עלם לדריכון כותכון גיורא יהי קדם יי: טז אורייתא חדא ודינא חד יהי לכון ולגיוריא דיתגזירון עמכון:
 פירוש רשי

לרבות את הפלגס לנסכי איל: (י) אשה ריח. אינו
 מוסב אלא על המנחה והשמן, אבל היין אינו אשה,
 שאינו נתן על האש: (יא) או לשה. בין שהוא
 בכבשים בין שהוא בעזים. כבש ושה קרויים בתוך
 שנתם; איל – בן שלשה עשר חדש ויום אחד:
 (יב) כמספר אשר תעשו. כמספר הבהמות אשר
 תקריבו לקרבן, 'ככה תעשו' נסכים לכל אחד מהם,
 'כמספרם' של בהמות – מספרם של נסכים:
 (טו) ככם כגר. כמותכם כן גר. וכן דרך לשון
 עברית: 'כגן ה' כארץ מצרים' (בראשית י:ל) – כן ארץ
 מצרים; 'כמוני כמוך כעמי כעמך' (מלכים יח:יז, כ:יח):

סדר יד (ב) כי תבאו. בשור להם שיכנסו לארץ:
 (ג) ועשיתם אשה. אין זה צווי, אלא: 'כי תבאו' שם
 ותעלה על לבבכם לעשות 'אשה לה': ריח ניחח.
 נחת רוח לפני: לפלא. לפרש: נדר או בנדבה או
 במעדיכם. או שתעשו האשה בשביל חובת מועדיכם
 שחיבתי אתכם לעשות במועד: (ד) והקריב המקריב.
 תקריבו נסכים ומנחה לכל בהמה; המנחה כליל
 והשמן נבלל בתוכה, והיין לספלים. כמו ששנינו
 במסכת סכה (מח.): (ה) לכבש האחד. על כל האמור
 למעלה הוא מוסב: על המנחה ועל השמן ועל היין:
 (ו) או לאיל. ואם איל הוא. ורבותינו דרשו: 'או' –

יִי, יִי וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דִּבֹּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם עַז שִׁי i יִי

יט בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה: וְהָיָה בְּאֲכֻלְכֶם מִלֶּחֶם שלח
כ הָאָרֶץ תִּרְיֶמוּ תְרוּמָה לַיהוָה: רֵאשִׁית עֲרֹסְתְּכֶם חֻלָּה תִּרְיֶמוּ תְרוּמָה
כא כְּתֻרֹמַת גֶּרֶן כֵּן תִּרְיֶמוּ אֹתָהּ: מֵרֵאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַיהוָה
כב תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם: וְכִי תִשְׁגּוּ עֹח

כג וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: אֵת
כד כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וְהָלָא
כז לְדֹרֹתֵיכֶם: וְהָיָה אִם מַעֲיִנִי הָעֵדָה נַעֲשֶׂתָה לְשִׁגְגָה וַעֲשׂוּ כָל־הָעֵדָה פֶּר
כח בֶּן־בֶּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט
כח וְשַׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לַחֻטָּאת: וְכַפֵּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח
לָהֶם כִּי־שִׁגְגָה הָיָה וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אֲשֶׁה לַיהוָה וַחֲטָאתָם לִפְנֵי

תרגום אונקלוס

יז ומליל יי עם משה למימר: יי מליל עם בני ישראל ותימר להון במיעלכון לארעא דאנא מעיל יתכון לתמן: יט ויהי במיכלכון מלחמא דארעא תפרשון אפרשותא קדם יי: כ ריש אצותכון חלתא תפרשון אפרשותא כמא דמפרשין מן אדרא כן תפרשון יתה: כא מריש אצותכון תתנון קדם יי אפרשותא לדריכון: כב וארי תשתלון ולא תעבדון ית כל פקודיא האלין דמליל יי עם משה: כג ית כל דפקיד יי לכון בידא דמשה מן יומא דפקיד יי ולהלאה לדריכון: כד ויהי אם מעיני כנשתא אתעבידת לשלו ויעבדון כל כנשתא תור בר תורי חד לעלתא לאתקבלא ברעוא קדם יי ומנחתיה ונספיה כדחזי וצפיר בר עזין חד לחטאת: כה ויכפר כהנא על כל כנשתא דבני ישראל וישתביק להון ארי שלותא היא ואנן איתאיו ית קורבנהון קורבנא קדם יי וחובתהון קדם

פירוש רש"י

בפר לעולה ושעיר לחטאת: וכי תשגו וגו'. בעבודה זרה הכתוב מדבר; או אינו, אלא באחת מפל המצות? תלמוד לומר 'את כל המצות האלה' – מצוה אחת שהיא ככל המצות: מה העובר על כל המצות, פורק על ומפר ברית ומגלה פנים, אף מצוה זו, פורק בה על ומפר ברית ומגלה פנים, ואיזו? זו עבודה זרה: אשר דבר ה' אל משה. 'אנכי' ו'לא יהיה לך' – מפי הגבורה שמענו. 'אחת דבר אלהים שתים זו שמעתי' (תהלים סדר ח פסוק טו, מזמור טא שלנו פסוק יב): (כג) את כל אשר צוה וגו'. מגיד שכל המודה בעבודה זרה, ככופר בכל התורה כלה ובכל מה שנתנבאו הנביאים, שנאמר 'מן היום אשר צוה ה' והלאה לדורתיכם': (כד) אם מעיני העדה נעשתה לשגגה. – 'אם מעיני העדה נעשתה' עברה זו על ידי שוגג, כגון: ששגגו והורו על אחת מן העבודות שהיא מתרת לעבד עבודה זרה בכך: לחטא. חסר אלף, שאינו כשאר חטאות; שכל חטאות שבתורה הבאות עם עולה, החטאת קודמת לעולה, שנאמר 'ואת השני יעשה עולה' (ויקרא כה), וזו – עולה קודמת לחטאת: (כה) הביאו את קרבנם אשה לה. זה האמור בפרשה, הוא פר העולה, שנאמר 'אשה לה': וחטאתם. זה השעיר:

(יח) בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ. מִשְׁנָה 'ביאה' זו מכל ביאות שבתורה, שבכלן נאמר 'כי תבא' 'כי תבאו' לפיכך כלן למדות זו מזו, וכיון שפרט לך הכתוב באחת מהן, שאינה אלא לאחר ירשה וישיבה, אף כלן כן; אבל זו נאמר בה 'בבאכם' – משנכנסו בה ואכלו מלחמה נתחייבו בחלה: (כ) רֵאשִׁית עֲרֹסְתְּכֶם. כְּשֶׁתְּלוּשׁוּ כְּדִי עֲסַתְכֶם שְׂאֵתֶם רִגְלִינִי לָלוֹשׁ בַּמִּדְבָּר, וְכֵמָּה הִיא? 'וימדו בעמר' (שמות יב:טו), 'עמר לגלגלת' (שם יג): תרימו. מראשיתה, כלומר, קדם שתאכלו ממנה, 'ראשית' חלקה 'חלה' אחת ממנה 'תרימו תרומה' לשם ה': חלה. טורטיל בלעז: כְּתֻרֹמַת גֶּרֶן. שְׁלֹא נֶאֱמַר בָּהּ שְׁעוֹר, וְלֹא כְּתֻרֹמַת מַעֲשֵׂר שְׁנֵאֱמַר בָּהּ שְׁעוֹר; אֲבָל חֲכָמִים נִתְּנוּ שְׁעוֹר: לְבַעַל הַבַּיִת – אֶחָד מַעֲשֵׂרִים וְאַרְבָּעָה, וְלַנְּחֻתָּא – אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה: (כא) מֵרֵאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם. לָמָּה נֶאֱמַר? לְפִי שְׁנֵאֱמַר 'רֵאשִׁית עֲרֹסְתְּכֶם' (פסוק כ) שֹׁמֵעַ אֲנִי רֵאשׁוֹנָה שְׁבַעֲסוֹת? תִּלְמוּד לומר 'מראשית' – מִקְצָתָהּ וְלֹא כָּלָהּ: תִּתְּנוּ לָהּ תְּרוּמָה. לְפִי שְׁלֹא שְׁמַעְנוּ שְׁעוֹר לְחֹלָה, נֶאֱמַר 'תִּתְּנוּ' – שִׁיחָא בָּהּ כְּדִי נְתִינָה: (כב) וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ. עֲבוּדָה זָרָה הִיְתָה בְּכָל־כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁהַצָּבוּר מְבִיאִין עֲלֶיהָ פֶּר, וְהָרִי הַכְּתוּב מוֹצִיָּאָה כָּאֵן מִכָּל־לֶחֶם לְדוֹן

כז יהוה על-שגגתם: ונסלח לכל-עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם שלח
 כז כי לכל-העם בשגגה: ואם-נפש אחת תחטא עט שביעי
 כח בשגגה והקריבה עז בת-שנתה לחטאת: וכפר הכהן על-הנפש השגגת
 כט בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר עליו ונסלח לו: האזרח בבני ישראל
 ל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגגה: והנפש
 אשר-תעשה | ביד רמה מן-האזרח ומן-הגר את-יהוה הוא מגדף
 לא ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה: כי דבר-יהוה בזה ואת-מצותו הפך
 הכרת | תכרת הנפש ההוא עונה בה:
 לב ויהיו בני-ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת: פ
 לג ויקריבו אתו המצאים אתו מקשש עצים אל-משה ואל-אהרן
 לד ואל כל-העדה: ויניחו אתו במשמר כי לא פרש מה-יעשה
 לה לו: ויאמר יהוה אל-משה מות יומת האיש פא
 לו רגום אתו באבנים כל-העדה מחוץ למחנה: ויצאו אתו כל-העדה
 אל-מחוץ למחנה וירגמו אתו באבנים וימת כאשר צוה יהוה
 את-משה:

תרגום אונקלוס

י על שלותהון: כז וישתביק לכל כנשתא דבני ישראל ולגיריא דיתגירון ביניהון ארי לכל עמא בשלותא:
 כז ואם אנש חד יחוב בשלו ויקריב עזא בת שתה לחטאתא: כח וכפר כהנא על אנש דאשתלי במחביה
 בשלו קדם יי לכפרא עלוהי וישתביק ליה: כט יציבא בבני ישראל ולגיריא דיתגירון ביניהון אורייתא חדא
 יהי לבון לדיעביד בשלו: ל ואנש דייעביד בריש גלי מן יציבא ומן גיריא קדם יי הוא מרגיז וישתיצי
 אנשא ההוא מגו עמיה: לא ארי על פתגמא דיי פסר וית פקודוהי אשני אשתיצא ישתצי אנשא ההוא חוביה
 ביה: לב והיו בני ישראל במדברא ואשכחו גבר כד מגביב אעין ביומא דשבתא: לג וקריבו יתיה דאשכחו
 יתיה כד מגביב אעין לות משה ולות אהרן ולות כל כנשתא: לד ואסרו יתיה בבית מטרא ארי לא אתפרש
 להון מא דייעבדון ליה: לה ואמר יי למשה אתקטלא יתקטיל גוברא רגומו יתיה באבניא כל כנשתא מברא
 למשירתא: לו ואפיקו יתיה כל כנשתא למברא למשירתא ורגמו יתיה באבניא ומית כמא דפקיד יי ית משה:

פירוש רש"י

(כז) תחטא בשגגה. בעבודה זרה: עז בת שנתה. שאר עבירות יחיד מביא כשבה או שעירה, ובזו
 קבע לה שעירה: (ל) ביד רמה. במזיד: מגדף.
 מחרף, כמו 'והיתה חרפה וגדופה' (יחזקאל ב:מח),
 'אשר גדפו נערי מלך אשור' (ישעיה יד:כט). ועוד
 דרשו רבותינו: מכאן למברך את השם שהוא
 בכרת: (לא) דבר ה'. אזהרת עבודה זרה מפי
 הגבורה, והשאר – מפי משה: עונה בה. בזמן
 שעונה בה, שלא עשה תשובה: (לב) ויהיו בני

מפתח סדרי התנך

מדרש המקשר שני ראשי סדרים: כד פתח רבי תנחומא בר אבא בשם רבי חנינא אחיו של רבי אחא בן רבי חנינא: זאת
 הפרשה של נסכים, שנאמר (פסוקים ו-י כאן): 'או לאיל תעשה מנחה, וינין לנסך שלשית ההין, ומכאן ואילך (פסוקים
 יט-כ כאן): 'והיה באכלכם מלחם הארץ, ראשית ערסותכם חלה תרימו תרומה', הרי חלה למטה ונסכים למעלה,
 לפיכך פתח רבי חנינא (קהלת, ראש סדר ד): 'לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב-טוב ייגד', מהו (שם): 'כי כבר רצה
 האלהים את-מעשיך?' 'אכל בשמחה לחמך' – זו פרשת חלה. 'ושתה בלב-טוב ייגד' – זו פרשת נסכים. מהו 'כי
 כבר רצה וגו'?' – זו הכנסת ישראל לארץ, שנאמר (ראש הסדר כאן): 'כי תבאו אל-ארץ וגו'. (במדבר רבה יז:ב)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ פֶּה מִפִּטְרִי לָהֶם צִיצַת עַל־כַּנְפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצַת הַפָּנֶף פֶּתִיל לָט תַּכְלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצַת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַכְכֶּם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים מֵאַחֲרֵיהֶם: לִמְעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם קֳדָשִׁים מֵאֵל אֱלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

תרגום אונקלוס

לֹא וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמִימַר: לֹא מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימַר לְהוֹן וְיַעֲבֹדוּן לְהוֹן כְּרוֹסְפָדִין עַל כַּנְפֵי כְּסוּתֵהוּן לְדִרְיָהוּן וְיִתְּנוּן עַל כְּרוֹסְפָד כַּנְפָא חוּטָא דְתַכְלִיתָא: לֹט וְיִהוֹן לְכוֹן לְכְרוֹסְפָדִין וְתַחֲזוֹן יִתִּיה וְתִדְכְּרוֹן יֵת כָּל פְּקוּדֵי דִי וְתַעֲבֹדוּן יִתְהוֹן וְלֹא תִטְעוֹן בְּתַר הִרְהוּר לְבַכּוֹן וּבְתַר חִיזוּ עֵינֵיכֶון דְּאִתְּנוּן טַעַן בְּתַרִּיהוֹן: מִ בְּדִיל דְּתִדְכְּרוֹן יֵת כָּל פְּקוּדֵי וְתִהוֹן קְדִישִׁין קְדָם אֱלֹהִיכֶון: מֵא אָנָא יְיָ אֱלֹהִיכֶון דְּאִפִּיקִית יִתְכוֹן מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם לְמַהוּי לְכוֹן לֵאלֹהֵי אָנָא יְיָ אֱלֹהִיכֶון:

פירוש רש"י

בבגדו, ואומר: 'תכלת היא'.

ומיסודו של רבי משה הדרשן העתקתי: למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת עבודה זרה? לומר, שהמחלל את השבת כעובד עבודה זרה, שאף היא שקולה ככל המצות. וכן הוא אומר בעזרא: 'ועל הר סיני ירדת וכו' ותתן להם משפטים ישרים ותורות אמת חקים ומצות טובים. ואת שבת קדשך הודעת להם' (עזרא ח:כב-כג). ואף פרשת ציצית, לכך נסמכה לאלו, לפי שאף היא שקולה כנגד כל המצות, שנאמר 'ועשיתם את כל מצותי: על כנפי בגדיהם. כנגד 'ואשא אתכם על כנפי נשרים' (שמות יז:ל); 'על ארבע כנפות' (דברים יז:י), ולא בעלת שלש ולא בעלת חמש – כנגד ארבע לשונות של גאלה שנאמרו במצרים: 'והוצאתי', 'והצילתי', 'וגאלתי', 'ולקחת' (שמות ד:י-י); פתיל תכלת. על שם שכול בכורות; תרגומו של 'שכול' – 'תכלא'. ומפתם היתה בלילה, וכן צבע התכלת דומה לצבע רקיע המשחיר לעת ערב; ושמונה חוטים שבה – כנגד שמונה ימים ששהו ישראל, משיצאו מצרים עד שאמרו שירה על הים:

(לח) ועשו להם ציצת. על שם הפתילים התלויים בה, כמו 'ויקחני בציצת ראשי' (יחזקאל ד:ג). דבר אחר: 'ציצת' על שם 'וראיתם אתו' (פסוק לט), כמו 'מציץ מן החרפים' (שיר השירים פסוק כו): תכלת. צבע ירק של חלזון: (לט) וזכרתם את כל מצות ה'. שמנין גימטריא של ציצית – שש מאות, ושמונה חוטים וחמשה קשרים – הרי תרי"ג: ולא תתורו אחרי לבבכם. כמו 'מתור הארץ' (לעיל יב:כה); הלב והעינים הם מרגלים לגוף, מסרסרים לו את העברות: העין רואה, והלב חומד, והגוף עושה את העברות: (מא) אני ה'. נאמן לשלם שכר: אלהיכם. נאמן לפרע: אשר הוצאתי אתכם. על מנת כן פדיתי אתכם שתקבלו עליכם גזרותי: אני ה' אלהיכם. עוד למה נאמר? כדי שלא יאמרו ישראל: 'מפני מה אמר המקום, לא שנעשה ונטל שכר? אנו לא עושים ולא נוטלים שכר' – 'על כרחכם אני מלככם'. וכן הוא אומר: 'אם לא ביד חזקה וגו' אמלוד עליכם' (יחזקאל יא:לג). דבר אחר: למה נאמר יציאת מצרים? אני הוא שהבחנתי במצרים, בין טפה של בכור לשאינה של בכור, אני הוא עתיד להבחין ולפרע מן התולה 'קלא אילן'

מפתח סדרי התנך

מדרש תנא דבי אליהו רבה (כט:ב) מקשר בין הסדר והפטרתו (ישעיה כג:ח-יח+כד).

באותה שעה אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: לך ומרצה את אותן העניים שכבר יצא לבם מעליהם... אמר לו: במה... בדברי תורה, שנאמר: וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל־אֶרֶץ מוֹשְׁבֵיכֶם... וַעֲשִׂיתֶם אֵשֶׁה לָהּ עֹלָה אוֹזֶבַח וגו' (ראש הסדר כאן). באותה שעה היתה מריבה גדולה בין ישראל לגרים... אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: ולא כך אמרתי לך וכי-יגור אתכם גֵר הַקָּהֵל חָקָה אַחַת לָכֶם וְלָגֵר הָגֵר... כָּכֶם כָּגֵר יִהְיֶה לִפְנֵי ה' וגו'?! (פסוקים יז-טו כאן). מכאן אמרו שלש מדות יש בגרים... וכיצד יש גר שהוא כמו אברהם אבינו? אם היה הולך ופשפש בכל הגויים, כיון שהוא רואה שכל הגויים הם מספרים בטובתן של ישראל, אמר בלבו 'מתי אתגייר ואהיה כמותם ואכנס תחת כנפי השכינה', עליו נאמר (ישעיה כג:ח-ה) ... וּבְנֵי הַנֶּחֱרָז הַנְּלוֹיִם עַל־ה' לְשַׁרְתּוֹ וְלֹאֲהַבָּהּ אֶת־שֵׁם ה' לִהְיוֹת לוֹ לְעִבְדִּים וגו' (פתיחת ההפטרות): וְהִבְיֹאוּתִים אֶל־הָרָקֶדְשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תַּפְלִיתִי וְעוֹלִיתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי וגו'.

א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נֹון מִן-הַשָּׁטִים שְׁנַיִם-אֲנָשִׁים מְרִגְלִים חֹרֵשׁ לֵאמֹר ד
 לָכוּ רְאוּ אֶת-הָאָרֶץ וְאֶת-יְרִיחוֹ וְיִלְכוּ וְיִבְאוּ בֵּית-אִשָּׁה זֹנָה וְשָׂמָּה
 ב רָחֵב וַיִּשְׁכְּבוּ-שָׁמָּה: וַיֹּאמֶר לְמַלְךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה
 גא הַלִּילָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת-הָאָרֶץ: וַיִּשְׁלַח מַלְךְ יְרִיחוֹ אֶל-רָחֵב
 לֵאמֹר הֲוֹצִיָאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלֶיךָ אֲשֶׁר-בָּאוּ לְבִיתְךָ כִּי לַחְפֹּר
 גב אֶת-כָּל-הָאָרֶץ בָּאוּ: וְתִקַּח הָאִשָּׁה אֶת-שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וְתַצְפֶּנּוּ וְתֹאמַר | כֵּן
 גג בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאִין הֵמָּה: וַיְהִי הַשָּׁעַר לִסְגֹּר בַּחֲשֹׁךְ
 הד וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָּה הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מִהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי
 דו תִּשְׁיָגוּם: וְהִיא הֶעֱלֵתָם הַגָּגָה וְתִטְמְנֶם בְּפִשְׁתִּי הָעֵץ הָעֲרֻכֹת לָהּ
 דה עַל-הַגָּג: וְהָאֲנָשִׁים רִדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשָּׁעַר
 כו סָגְרוּ אַחֲרָי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הָרִדְפִים אַחֲרֵיהֶם: וְהִמָּה טָרַם יִשְׁכָּבוֹן וְהִיא
 כז עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל-הַגָּג: וְתֹאמַר אֶל-הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי-נָתַן יְהוָה לָכֶם
 אֶת-הָאָרֶץ וְכִי-נִפְלָה אִימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נִמְגּוּ כָל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם:
 כח כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר-הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת-מִי יַם-סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם
 מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בַּעֲבֹר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן
 כט וְלִעֹזַג אֲשֶׁר הִחְרַמְתֶּם אוֹתָם: וַנִּשְׁמַע וַיִּמָּס לְבַבֵּנוּ וְלֹא-קָמָה עוֹד רוּחַ
 בָּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מַמְעַל וְעַל-הָאָרֶץ
 ל מִתַּחַת: וְעַתָּה הַשְׁבֵּעוּ-נָא לִי בִיהוָה כִּי-עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חֹסֶד וְעָשִׂיתֶם
 לא גַּם-אֵתֶם עִם-בֵּית אָבִי חֹסֶד וְנָתַתֶּם לִי אוֹת אֱמֶת: וְהִחִיתֶם אֶת-אָבִי
 וְאֶת-אִמִּי וְאֶת-אֲחִי וְאֶת-אֲחוֹתִי [אֲחִיוֹתַי] וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם
 לב אֶת-נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת: וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַּחְתִּיכֶם לָמוּת אִם לֹא
 תִּגְדְּדוּ אֶת-דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת-יְהוָה לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֹסֶד
 לג וְאֱמֶת: וְתוֹרְדֶם בַּחֲבֹל בְּעַד הַחֲלוֹן כִּי בִיתָהּ בְּקִיר הַחוּמָּה וּבַחוּמָּה הִיא
 לד יוֹשֶׁבֶת: וְתֹאמַר לָהֶם הִהֲרָה לָכוּ פֶן-יִפְגְּעוּ בָכֶם הָרִדְפִים וְנִחַבְתֶּם שָׂמָּה
 לה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוּב הָרִדְפִים וְאַחֵר תֵּלְכוּ לְדִרְכְּכֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ
 לו הָאֲנָשִׁים נָקִים אֲנַחְנוּ מִשְׁבַּעְתְּךָ הַזֶּה אֲשֶׁר הַשְׁבַּעְתָּנוּ: הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים
 בָּאָרֶץ אֶת-תִּקְוֹת חוּטֵי הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחֲלוֹן אֲשֶׁר הוֹרְדְתָנוּ כֹּו
 וְאֶת-אֲבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ וְאֶת-אֲחִיךָ וְאֵת כָּל-בֵּית אָבִיךָ תִּאֲסֹפִי אֵלֶיךָ
 לו הַבֵּיתָהּ: וְהָיָה כָּל אֲשֶׁר-יֵצֵא מִדִּלְתִּי בֵיתְךָ | הַחוּצָה דָּמוּ כְּרָאשׁוּ וְאֲנַחְנוּ
 נָקִים וְכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתְּךָ בַּבַּיִת דָּמוּ כְּרָאשָׁנוּ אִם-יָד תִּהְיֶה-בּוֹ:

לַח־וְאִם־תִּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵינוּ זֶה וְהֵינּוּ נִקְלִים מִשְׁבַּעְתְּךָ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ:
 לט וְתֹאמַר כְּדִבְרֵיכֶם כֵּן־הוּא וְתִשְׁלַחֵם וַיֵּלְכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת־תְּקֵנֹת הַשָּׁנִי
 מ בַּחֲלוֹן: וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הַהֶרֶה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים
 מא וַיִּבְקְשׁוּ הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצְאוּ: וַיֵּשְׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדּוּ
 מִהָהָר וַיַּעֲבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון וַיְסַפְּרוּ־לּוֹ אֵת כָּל־הַמַּצָּאוֹת
 מב אוֹתָם: וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם־נִמְגֹו
 כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵינוּ:
 ססס